

L'aeroport i els paisatges de baix cost

Entre el 12 i el 21 de març la ciutat de Girona va acollir el Seminari Internacional Low Cost Landscapes / Paisatges de Baix Cost, organitzat pel Departament de Geografia de la Universitat Autònoma de Barcelona conjuntament amb la Unitat de Geografia de la Universitat de Girona i el Politecnico di Milano. Els objectius del seminari van ser analitzar les transformacions del paisatge com a conseqüència del nou rol dels aeroports de segona jerarquia, d'abast regional, on operen les línies aèries de baix cost, i proposar visions de futur tot treballant el cas concret de l'aeroport Girona - Costa Brava.

El seminari formava part de les activitats organitzades pel Màster en Intervenció i Gestió del Paisatge, del Departament de Geografia de la Universitat Autònoma de Barcelona, i es va iniciar amb la discussió del treball previ de diagnòstic territorial i paisatgística elaborat pels estudiants d'aquest programa.

L'interès de la temàtica escollida es va centrar en les noves dimensions que caracteritzen la situació actual d'aeroports com el de Vilobí d'Onyar, els quals ofereixen noves oportunitats per repensar l'estructura territorial de la xarxa d'infraestructures aeroportuàries i l'abast de les dinàmiques territorials relacionades amb la transformació del paisatge, amb ritmes de canvi molt accelerats. A més, atès que l'aparició i multiplicació dels paisatges «de baix cost» és un procés estès arreu d'Europa, es fa necessària una aproximació

multiescalar a aquestes transformacions: entendre quines són les tendències a nivell global i analitzar, a escala regional i local, com aquestes afecten directament els paisatges.

El seminari internacional es va estructurar en dues parts. Al llarg de tots els matins es van impartir a la seu del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya de la Demarcació de Girona un cicle de conferències per part d'especialistes de diverses disciplines a fi de dotar l'alumnat dels coneixements necessaris per treballar l'àmbit d'estudi escollit. Professors com Massimo Tadi i Fabrizio Zanni, del Politecnico di Milano, i Marcel Bajard, d'AREP Paris (Aménagement Recherche Pôles d'Échanges), centraren el seu debat en els nous reptes que suposa projectar les infraestructures des del paisatge. Altres professors especialistes en l'àmbit local, com

Joan Vicente, de la Unitat de Geografia de la Universitat de Girona, o Pere Vidal, arquitecte, tractaren l'estat de les dinàmiques territorials i del planejament urbanístic i territorial, tant a Catalunya com a les terres gironines, així com les estratègies per integrar el paisatge en la planificació urbana i territorial. Finalment, ponents forans com Víctor Neves, del LABURB de la Universidade da Lisboa, i altres coneixedors del territori objecte d'estudi van posar èmfasi en els efectes territorials de les infraestructures aeroportuàries i la gestió del model urbà de dispersió metropolitana.

A les tardes, a la Facultat de Lletres, es va desenvolupar el taller de treball, on es va plantejar un projecte multidisciplinari amb professors, estudiants i especialistes europeus de diferent formació i procedència geogràfica. Entre tots es va

analitzar un mateix territori a diferents escales i amb perspectives diverses: per una banda, el sistema territorial on es troba inserit el municipi de Vilobí d'Onyar, i per l'altra, el *hinterland* que s'articula a partir de la infraestructura aeroportuària, l'eix des de l'aeroport Girona - Costa Brava a Girona ciutat i els municipis limítrofs. El projecte es va abordar des de quatre àrees temàtiques que van constituir sengles grups de treball: «Oportunitats per al desenvolupament econòmic», «Anàlisi del planejament urbanístic», «Intervenció i gestió del paisatge» i «Xarxes i sistema d'infraestructures». Al llarg del cap de setmana, els equips formats per geògrafs, arquitectes, enginyers, ambientòlegs i economistes treballaren conjuntament per intercanviar diferents visions, aportar noves idees i consensuar les propostes de cada grup.

A més a més, el divendres 16 de març es va celebrar a la Fontana d'Or (Fundació Caixa de Girona) un seminari obert que va incloure conferències i taules rodones amb la participació d'Oriol Balaguer, Jordi Bellmunt, Jaume Busquets, Jordi Candela, Xavier Fageda, Joan Ganayet, Francesc Muñoz, Carles Llop, Pere Sala i Isabel Salamaña.

El darrer dia es va realitzar a la Sala de Graus de la Facultat de Lletres l'acte de cloenda, on cada grup de treball va exposar les seves conclusions: presenta-

ren les diagnosis de la situació actual i projectaren escenaris de futur amb diferents hipòtesis de major a menor desenvolupament. Quan aquests resultats del taller internacional estiguin completament elaborats seran presentats al Departament de Política Territorial i Obres Públiques i a la Direcció General d'Arquitectura i Paisatge de la Generalitat de Catalunya, institucions que han mostrat un gran interès per conèixer el treball fet i les propostes elaborades.

Carolina Martí Llambrich

XII Trobada de Centres d'Estudis a Rabós d'Empordà

El dissabte 5 de maig es va celebrar la dotzena trobada anual de centres d'estudis locals i comarcals de les terres de Girona, promoguda pel Patronat Francesc Eiximenis de la Diputació de Girona, l'organització de la qual anà a càrrec de l'Associació d'Història Rural de les Comarques Gironines. Rabós d'Empordà fou el lloc triat per realitzar l'acte. Després de la salutació de benvinguda per part de l'alcaldesa, Rosa M. Moret, Enric Saguer, president de l'Associació, s'encarregà de presentar la jornada i, de passada, donar a conèixer als assistents els objectius i les activitats d'aquest centre.

Enric Tello, catedràtic d'història econòmica de la Universitat de Barcelona,

pronuncià la conferència «Què pot aportar la història a una nova cultura del territori?». L'autor va fer un traçat de l'evolució històrica del paisatge, i posà especial èmfasi en el fet que en el dia d'avui la superfície forestal mundial és superior a la que hi ha hagut en èpoques pretèrites, a diferència del que pot semblar en un primer moment, però que l'excés d'urbanització dispersa i l'abandó de la intervenció humana en aquests espais comporta un perill per al seu manteniment. Segons Tello, les cultures pageses tradicionals coneixien els mètodes per garantir la preservació d'aquests entorns. Les noves directrius europees marquen que tot el territori és paisatge, i que per protegir els espais verds cal preservar la totalitat del territori —en certa manera, el que la pagesia tradicional havia anat fent fins a mitjan segle XX.

Sir Edward Bartolí

Si hagués viscut a Londres i no a Figueres, hauria estat honorat per la Corona amb un títol nobiliari com ho van ser Laurence Olivier, Alec Guinness o John Gielgud i ara seria conegut i recordat com Sir Edward Bartolí. Però l'Eduard no es va moure de la capital empordanesa i allà ha viscut sempre fins a la mort, fidel a la seva triple vocació d'actor, decorador i animador d'iniciatives culturals i ciutadanes.

Ara que els amics, desitjosos d'homenatjar-lo, repassen les diverses facetes de la seva personalitat, no em puc estar de destacar sobre totes les altres, per haver-la viscut més de prop, la seva altíssima qualitat com a intèrpret teatral, primer actor indiscutible de les obres que l'elenc de la Catequística de Figueres, després Agrupació Arlequín, va interpretar durant els primers anys de la segona meitat del segle XX.

En aquells anys rígids i austers, de repressió política i de moral obligatòria, els figuerencs devots de l'art dramàtic van haver-se de refugiar sota el paraigua confessional del Patronat de la Catequística per poder exercir amb dignitat els drets de reunió i de lliure expressió. Així va poder sobreviure un grup que alternava la representació de la Passió i els Pastorets amb el muntatge innovador d'obres dels grans autors anglesos o nord-americans com James Barrie, John B. Priestley, Thornton Wilder o Eugene O'Neill —això sí, sempre en versió castellana—: *El admirable Crichton*, *La herida del tiempo*, *Nuestra ciudad*, *Navidades en la casa Bayard* o *El emperador Jones*. Aquell quadre escènic dirigit per Toni Montal, amb Eduard Bartolí al capdavant, va saber reflectir la realitat —missió obligada del teatre— però també va ajudar a transformar-la, i aquest va ser sens dubte el seu disseny més noble. Podem donar-ne fe els qui ens vam sentir sacsejats i enriquets per les seves actuacions.

De l'Eduard Bartolí en recordarem sempre l'elegància del gest, la profunditat de la veu, la força de l'expressió i, sobretot, el gruix de la seva inalterable bondat, tantes vegades posada a prova. En la galeria de «benvolguts absents» empordanesos que va confegint en Joan Ferrerós, l'Eduard hi té un lloc ineludible com a personatge eminent i com a persona exemplar.

Narcís-Jordi Aragó